

מפגשים מהסוג הריקודי

כרמיאל בין עבר לעתיד

תחרות בריקודי נשף
פסטיבל כרמיאל 1996
צילום: ישראל מלובני

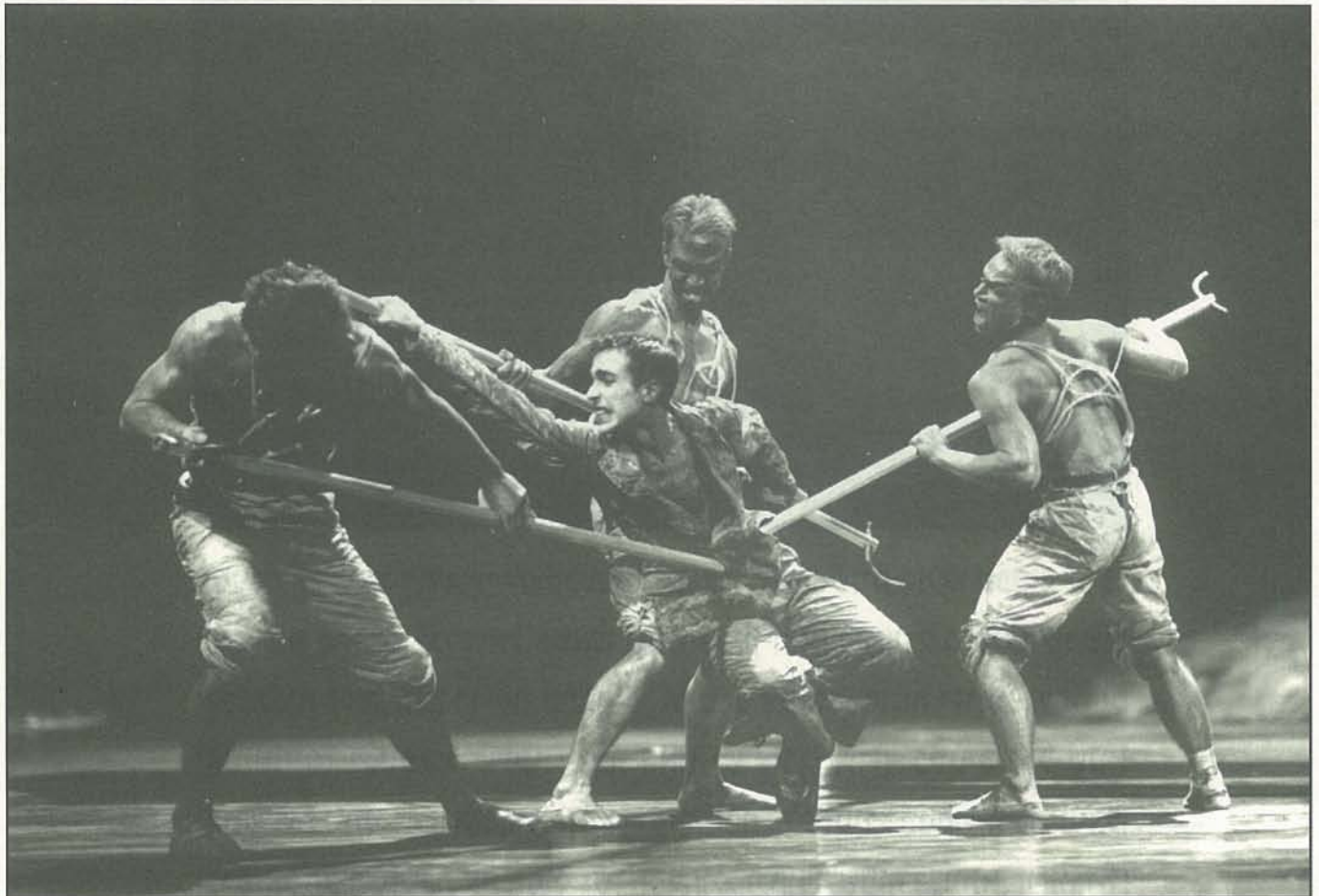

פסטיבל כרמיאל התשיעי למחול הסתיים. לפני תשע שנים הועלו ספקות בדבר קיום כנס מחולות בכרמיאל. נשאלו שאלות כגון האם פסטיבל כרמיאל ממשיך את מסורת דליה, היכן הריקוד הישראלי, האם יש מקום למחולות "זרים" (עממיים ואמנותיים) בפסטיבל לריקודי עם, האם יש צורך לערוך פסטיבל כל שנה? והתשובות ניתנו - עם הזמן הלך ונוצר דפוס ייחודי לפסטיבל המחולות בכרמיאל, וכרמיאל העיר מושכת את המוני ישראל לחולל ולחוג ולשמוח בצוותא. זו עובדה!

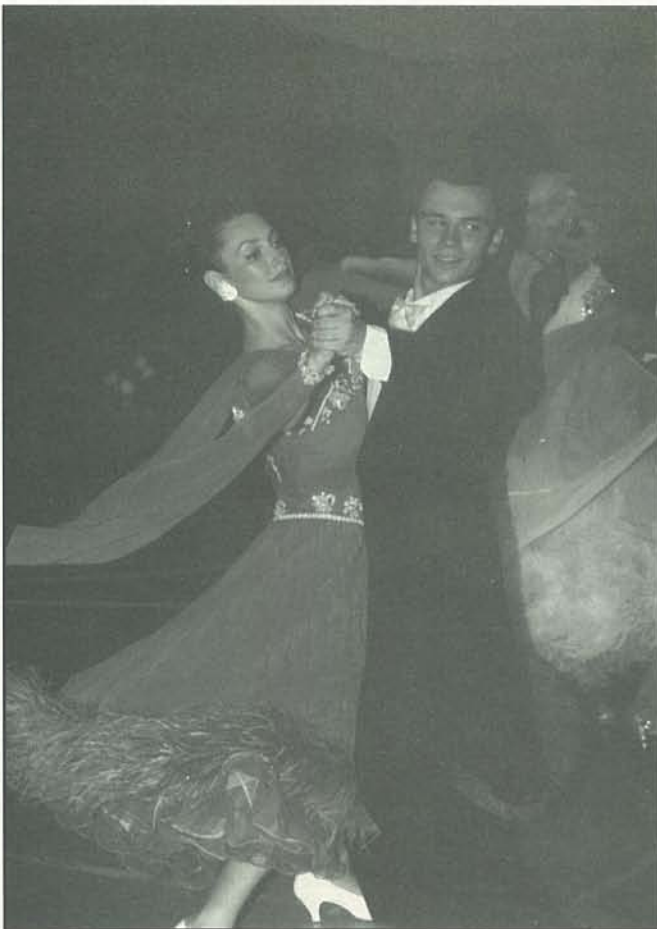

פסטיבל מחול כרמיאל 1996

מתוך מופע באלט העיר בראונשווייג

מאת יזרעאלה כהנא וברכה דודאי

תחרות בריקודי נשף

פסטיבל מחול כרמיאל 1996

תחרות בריקודי נשף
פסטיבל מחול כרמיאל 1996

"בצעדי תימן" - נשף תימני
פסטיבל מחול כרמיאל 1996

לקראת חג העשור לפסטיבל אפשר לערוך סיכום ולצפות אל העתיד - מי ומי הבאים להשתתף בפסטיבל? מגיעים יוצרים ולהקותיהם, מדריכים לריקודי עם מרחבי הארץ, חובבי מחול הרוקדים בחוגים במשך כל השנה, בוגרי אולפנים לריקודי עם, בקיצור - אוהבי תנועה וריקוד מכל הסוגים והסגנונות.

מה מביא אותם לעיר הגלילית כרמיאל? הצורך בתחושת שייכות לתנועה של המונים, הרצון לחיות ריקוד ולהינתק ליומיים שלושה מהמציאות היומיומית שלעיתים לוחצת ומכבידה.

מי הם הכוריאוגרפים הישראלים? רוב יוצרי הכוריאוגרפיות של המחול העממי הישראלי צמחו מתוך להקות ריקודים ונדבקו בחיידק אהבת הריקוד, אהבה לופתת שאינה מרפה. רוב האנשים המרכזיים בנושא זה החלו את דרכם כרקדנים בלהקות שהקים יונתן כרמון, וזכיר רק אחדים מהם - ברי אבידן, יונתן גבאי, גברי לוי, גיורא קדמון, עופר מליח, עמוס קב ושי גוטסמן. עצם ההופעה שלהם בכרמיאל מחייבת אותם לעמוד למבחן בפני קהל עצום של אנשי מקצוע ושל חברים לעבודה, וכן לתת דין וחשבון הופעתי לרשויות המקומיות, המשקיעות את מיטב כספן בשביל לעלות "על המפה".

מי הם המרקידים? אחדים מהם כוריאוגרפים ויוצרי ריקודים ואחרים מדריכי חוגים לריקודי עם, הפועלים באינטנסיביות כל השנה. עבור האחרונים הפסטיבל הוא מפגש בין המובילים לבין עצמם ובינם לבין המוני הרוקדים.

מה מייחד את כנס המחולות בכרמיאל? מפגשים מן הסוג הריקודי - הצטלבויות של מחול אמנותי עם מחול עממי, גשר של מחול, יצירות עממיות בינלאומיות בצד להקות מקומיות, מחרוזות של ריקודי עם שונים מול שרשרת ריקודים ועיבוד בימתי לריקודים של יוצר אחד. פסטיבל כרמיאל הוא הזדמנות להיפגש עם רקדנים מחוץ לארץ בתחום מחול העם ומחולות אמנותיים, ולא רק בינינו לבין עצמנו. זה מעשיר את העין והלב, ומאפשר ליצור קריטריונים ואמות מידה תוך בדיקה עצמית חוזרת ונשנית.

נתייחס ביתר פירוט לנקודות אחדות, קודם כל ל**ריקוד העממי** - אחת ההגדרות לריקוד עממי היא "מה שהעם אוהב לרקוד". בכרמיאל יש במות קבועות למחול עממי, הפועלות כעשרים שעות ביממה בכל אחד משלושת ימי הפסטיבל. המוני רוקדים באים בעיקר כדי לרקוד בצוותא ולהיות שייכים, לקחת חלק בריקוד. הם רוקדים כמעט ללא הפסקה, יום ולילה. חלק זה מנוהל על ידי ארגון המדריכים, הקובע את רשימת המרקידים ויוצרי הריקודים (המדריכים חוגים במהלך השנה) וממנה אותם להפעלת תוכנית ההרקדה. חלק זה מוצלח ביותר. כדאי לציין את טיב המדריכים לריקודי עם, את המסירות וההשקעה וכן את השיפור העצום שחל בשנים האחרונות בצד הטכני - הביצוע. מפליא לראות איך מערכת ממוחשבת משוכללת מופעלת על ידי טובי המדריכים והטכנאים. כן ראוי לציין את הצד המוסיקלי ואת איכות הצליל הבוקע מהרמקולים ומענג את הרוקדים בפעילותם.

ה**מחול האתני** - חלק מריקודי העדות אינם מופעי במה מובהקים, ודבר זה מכביד על המארגנים. ברור לנו שזה פרק חשוב ויש לחשוב כיצד להקצות זמן ומקום הולמים למופעים אתניים קטנים (קטני ממדים), ולשלבם בצורה נכונה בכרמיאל.

שילובים - "גשר של מחול" (מפגש עם להקות מחוץ לארץ) הוא היום עובדה קיימת. המדור לריקודי עם, בראשות רינה מאיר, לוקח על עצמו זה שנים לקיים מפגש להקות, כנהוג בפסטיבלים רבים בעולם. הלהקות על תלבושותיהן הסגוניות צועדות עם דגליהן ומלוות בתזמורת עממית. הן מופיעות בזו אחר זו וכל

פסטיבל מחול כרמיאל, צילום: אדיבה גבן

הניסיונות המעניינים שצמחו בעידוד יונתן כרמון. לדוגמה: 1. ימין ושמאל - מחרוזת לפי כרמון, ברי אבידן, 2. ריקודי שלום כרמון - ברי אבידן, 3. ריקודי יונתן גבאי, אורן הללי ו-3. ריקודי תמר אליגור, דדו. ניסיון זה משמר את רוח היצירה העממית וכידוע ריקודי עם רבים לא נוצרו כריקודי במה.

העיר המארחת כרמיאל

עיריית כרמיאל מקצה משאבים וכוח אדם לנושא הפסטיבל. קיים מטה שתפקידו להפעיל את כרמיאל בשלושת ימי הפסטיבל, בתיאום נכון של זמן, מקום ומנגנון טכני ואנושי. הנתונים הטבעיים של כרמיאל מצויינים - רוב המבנים, המגרשים, והאצטדיונים מרוכזים במרכז העיר ובטווח הליכה האחד מהשני. כמו כן קיימת בריכה המאפשרת התרעננות בדרקות הפנאי המועטות העומדות לרשות הרקדנים המופיעים.

כדי שהפסטיבל יפיק את המרב מהמשתתפים בו נראה לנו שצריך לחשוב מחדש כיצד לשפר כמה וכמה דברים - להתאים את תנאי המגורים של הרקדנים לתנאים בפסטיבלים אחרים בעולם, לשקול מחדש את גביית דמי הכניסה לבריכה שהיא המקום היחיד שבו אנשים יכולים להתקלח בזמן הפסטיבל, להגביר את התיאום בין אנשי ההפקה בכרמיאל.

לסיכום - הפסטיבל צריך להתאפיין במתן המיטב. הוא צריך לחשוף את הטוב שנוצר והתרחש במהלך תשע השנים שכרמיאל משמשת כר למפגשי רוקדים ולתקן את הליקויים שעדיין קיימים.

✓

אחת מלמדת את הקהל הישראלי ריקוד אופייני לתרבות. הזדמנות זו למפגש תרבותי-חברי בין הלהקות מחו"ל, להקה ישראלית ולהקה אתנית פולקלוריסטית - לבין אוהדי המחול הישראלי בונה גשר ליתר הבנה וסובלנות בין העמים.

בערב הפתיחה ובערב הסיום של פסטיבל כרמיאל זכינו לצפות במופעים משולבים והחידוש היה מרענן. ללהקות הישראליות ניתנה הזדמנות להעלות לבמה יצירות חדשות ויצירות שעמדו במבחן הזמן. כמו כן יכלו היוצרים והרוקדים שלנו לראות את עצמם בהשוואה ללהקות חוץ הבאות במיוחד לפסטיבל זה. יש לציין במיוחד שיונתן כרמון מעודד יוצרים ישראלים להביא מופעי בכורה לכנס בכרמיאל. מופע הלהקות הערביות הנבחרות הדגיש את האפשרות של דו קיום על בסיס קשר תרבותי טוב.

ה"משולבות" החלו דרכן באולמות סגורים וגם שם היה מפגש חם בין להקות מחוץ לארץ ללהקות ישראליות. היום ברור לכל שהשילובים הם חלק מאופיו של פסטיבל כרמיאל ומתחייבים ממנו.

להקות מחול אמנותי מהארץ ומחו"ל - אלה שחשבו בתחילה שפסטיבל כרמיאל צריך להיות המשך ישיר של הכנסים הארציים שנערכו בקיבוץ דליה, או שעליו להמשיך את מפגשי הרוקדים והלהקות שהתקיימו בצמח - טעו. הוכח מעל לכל ספק שהופעת להקות מחול אמנותי בכרמיאל מעשירות את הפסטיבל ומגוונות אותו. הכוריאוגרפים הישראליים בוודאי מועשרים ממפגשים עם אנשי מקצוע מהעולם.

מופעי גילאים צעירים - נוכחותם והופעתם בכרמיאל של "ירוק תנוסס" ו"נעורים במחול" היא תופעה חיובית של חשיבה לטווח ארוך, וביטוי של חינוך להצמחת דור רוקדים ורקדנים לעתיד.

כוריאוגרפיות ומופעי במה מבוססים על צעדים וצעדות של ריקודי עם - הניסיון של כוריאוגרפים ישראלים לבנות מופע בימתי מבוסס על צעדים וצעדות של יוצרי ריקודי עם הוא אחד